

NON FORMAL EDUCATION ACTIVITIES

SMURTAS LYTIES PAGRINDU

MALANOVA

Atsakomybės apribojimas:

Europos Komisijos parama šio leidinio leidybai nereiškia, kad ji patvirtina jo turinį, kuris atspindi tik autorių požiūrį, ir Komisija negali būti laikoma atsakinga už bet kokį jame pateiktos informacijos panaudojimą.

INTERVENCIJOS TAIKYMO SRITIS

Smurtas lyties pagrindu tarp jaunimo paprastai priskiriamas deviantiniam elgesiui: šis terminas reiškia elgesį, kuris prieštarauja socialinio konteksto, kuriame gyvename, normoms ir vertybėms.

Jiems priskiriami įvairūs elgesio tipai:

- agresyvus elgesys, kuriuo siekiama įžeisti kitus žmones
- nusikaltimai nuosavybei (vagystės ir vandalizmas)
- nuoširdumo ir paklusnumo normų pažeidimas santykiuose su suaugusiais (melas ir nepaklusnumas).

Šiems elgesio būdams būdingas bendras taisyklių pažeidimas ir dėl to kylantis nesugebėjimas tinkamai bendrauti su likusia visuomenės dalimi.

Šis elgesys padažnėja paauglystėje ir turi tendenciją mažėti nuo 18-20 metų amžiaus. Tačiau toks elgesys būdingas ne tik paaugliams; kartais jis atsiranda dar vaikystėje, o kai kuriais atvejais tęsiasi ir suaugus, įgydamas nuolatinio elgesio bruožų.

Pateikiame keletą pasiūlymų, kaip planuoti prevencines programas su jaunuoliais, kad paauglystėje būtų išvengta arba sumažintas įsitraukimas į deviantinį elgesį:

- Darbas mažose grupėse arba atskirose klasėse, siekiant padidinti tiesioginį dalyvavimą..
- Ugdyti specifinius paauglių įgūdžius (emocijų savireguliacijos, efektyvaus bendravimo), būtinus tinkamiems socialiniams santykiams su suaugusiais ir bendraamžiais.
- Planuoti reguliavimo sistemą, kurioje būtų nedaug, bet aiškių ir motyvuotų taisyklių.
- Numatyti ir aiškiai išdėstyti aiškią sankcijų sistemą, kuria siekiama, kad pažeidėjas taptų atsakingas ir atlygintų padarytą žalą.
- Taikyti intervencijos strategijas, skatinančias suaugusiųjų elgesio kontrolę formalioje aplinkoje, pavyzdžiui, mokyklose.
- Pasiūlykite paaugliams suaugusiųjų (mokytojų, su jaunuimu dirbančių darbuotojų, tėvų, kitų suaugusiųjų) modelius, atitinkančius perduodamus mokymus.
- Aiškiai nepritarkite netinkamam elgesiui.
- Padėti paaugliams decentralizuotis, priimant kitokius požiūrius nei jų pačių.
- Skatinkite intervencijų tęstinumą, neapsiribodami vien tik ekspertų veiksmais, bet numatydami tęstinę veiklą.
- Teisingai, bet neterorizuojant informuoti apie teises pasekmes, kylančias dėl elgesio, kuriuo įžeidžiami žmonės ir nuosavybė.

BENDRIEJI POŽYMIAI

Šiame lape pateikiama veikla, kurią galima naudoti diskusijoms pradėti apie diskriminaciją dėl lyties, smurtą ir sutikimo kultūrą. Veiklos etapai, aprašyti ĮGYVENDINIMO modulyje, gali būti laikomi nuosekliais vienos teminės intervencijos etapais arba savarankiškais atskiromis veiklomis.

TEMOS	<ul style="list-style-type: none"> • Smurtas lyties pagrindu • Galios santykiai • Sutikimo kultūra • Toksiškas vyriškumas
DALYVIŲ AMŽIUS	13 – 30 m.
DALYVIŲ SKAIČIUS	30 dalyvių (daugiausiai)
TRUKMĖ	<ul style="list-style-type: none"> • 1 žingsnis: 90' • 2 žingsnis: 60'
MEDŽIAGA	<ul style="list-style-type: none"> • MALANOVA garso įrašas (1 priedas) • Lentelė (2 priedas) • Interneto ryšys ir prieiga prie "YouTube" • Lenta (Blackboard/witheboard) • Įprastos mokyklinės priemonės: popierius, rašikliai, spalvos • Funkcinė erdvė, skirta suskirstyti grupę į bent 5 pogrūpius
TIKSLAI	<ul style="list-style-type: none"> • Kartu su dalyviais apmąstyti įvairius galimus reakcijos būdus. • Skatinti priimti skirtingus požiūrius, ypač į agresyvaus elgesio aukas.. • Didinti supratimą apie asmeninę atsakomybę už agresyvų elgesį: net agresoriaus rėmėjai ir stebėtojai, kurie nesiima jokių veiksmų, yra atsakingi. • Su bendraamžiais aptarti galimas strategijas, kaip sumažinti įsitraukimą į agresyvų elgesį.
SVARBIAUSIOS PROBLEMOS	Veikla neturi jokių kritinių aspektų ar kliūčių ją įgyvendinti. Visi sunkumai, susiję su sąlygine ir subjektyvia grupės padėtimi bus nurodyti.

ĮGYVENDINIMAS

1 ŽINGSNIS

Pasiūlykite smurto lyties pagrindu temą, pabrėždami, kad jis gali pasireikšti bet kuriame gyvenimo tarpsnyje ir kai kuriems gali tapti vyraujančia bendravimo strategija. Pabrėžti, kad nors tik kai kurie jaunuoliai griebiasi agresyvaus elgesio, tačiau kai taip nutinka, tai yra ypač rimta, nes sukelia galias kančias tiems, kurie patiria fizinę ar žodinę agresiją

Siekiant kartu su jaunimu spręsti konkrečią smurto lyties pagrindu problemą, skiriant ypatingą dėmesį skirtingiems veikėjų vaidmenims (aukos, smurtautojų, stebėtojų), siūloma

**MALANOVOS PJESĖS GARSO ĮRAŠO
KLAUSYMAS (1 priedas).**

Pasitelkus keletą klausimų, kurie siūlomi pasakojimo pabaigoje, galima nukreipti grupės diskusiją, padedančią dalyviams apmąstyti deviantinį elgesį, pavyzdžiui, fizinį ir psichologinį smurtą, prievartą.

Išklausę skatinamąją situaciją, paprašykite dalyvių laisvai išsakyti, ką jie mano apie Anos Marijos būklę.

Toliau pateikiami keli klausimai, kurie gali padėti vesti diskusiją ir nukreipti ją tinkama linkme:

- Kaip manote, kaip jaučiasi Ana Marija?
- Kaip jaustumėtės jos vietoje?
- Ką Anna Marija gali padaryti, kad išsisuktų iš šios situacijos?
- Ką darytumėte, jei būtumėte Anos Marijos vietoje?
- Kodėl, jūsų nuomone, Ana apie savo situaciją nepranešė nė vienam suaugusiajam?
- Jūsų nuomone, kurie suaugusieji gali įsikišti ir kaip?
- Jūsų nuomone, ar įmanoma užkirsti kelią tokioms situacijoms? Kaip?

ĮGYVENDINIMAS

2 ŽINGSNIS

Nupieškite **LENTELE** ant lentos (**2 priedas**) ir suskirstykite grupę į pogrupius.

Kiekvienai grupei duokite lentelę, atitinkančią lentoje esančią lentelę.

Kiekviena grupė turi užpildyti formą, taip pat iškelti hipotezes apie galimus alternatyvius elgesio būdus, naudingus Anos Marijos problemos sprendimui; tai užtrunka apie 30 minučių.

Darbo grupėse pabaigoje, per plenarinę diskusiją, užpildykite lentoje esančią lentelę, kad apibendrintumėte ir sujungtumėte atskirų grupių indėlių.

MALANOVA

1 priedas

MALANOVA - tai spektaklis, kurį 2015 m. pastatė Sciara Progetti Teatro ir Teatro Verdi di Fiorenzuola d'Arda. 2017 m. jis buvo pripažintas geriausiu spektakliu festivalyje „Inventaria Teatro Argot“ Romoje ir 2017 m. pelnė publikos apdovanojimą festivalyje, „Festival Avvistamenti Teatrali di Ricadi“.

Nuo 2016 m. spektaklis yra tarptautinio edukacinio projekto, skirto informuotumui didinti apie smurtą lyties pagrindu ir kovai su smurtu lyties pagrindu, ašis.

Šiame priede pateikiama spektaklio garso įrašas (klausymui skirta versija). Dalyviai gali jį klausytis klasėje arba savarankiškai namuose pasiruošdami dalyvavimui veikloje.

<https://bit.ly/3JpH2wo>

LENTELĖ

2 priedas

VEIKĖJAI	CHARACTERISTIKOS	ATSAKOMYBĖ UŽ SITUACIJĄ	GALIMAS ALTERNATYVUS ELGESYS
Anna Marija			
Domenico			
Agresoriai esantys šalies griuvėsiuose			
Salvatorė			
Mokyklos draugai			
Tėvai			
Kunigas			
Mokytojai			
Kaimas ir gyventojai			

APIBENDRINIMAS

Su dalyviais aptarus Annos Marijos situaciją, jos jausmus ir galimas strategijas, kurios galėtų padėti jai išeiti iš dabartinės probleminės padėties, galima sistemingai analizuoti konkrečius įvairių šioje istorijoje dalyvaujančių žmonių vaidmenis, nurodant jų asmenines savybes, jų atsakomybės už Annos Marijos būklę lygį ir elgesį, kurį kiekvienas iš jų galėtų įgyvendinti, kad išspręstų problemą.

Ši išsamesnė analizė paprastai atskleidžia tuos moralinio atsiribojimo mechanizmus (atsakomybės sklaida: daugiau atsakingų, nėra atsakingų; kaltinti auką: ji pati to paprašė), kurie sudaro palankias sąlygas agresyvaus elgesio įgyvendinimui arba pritarimui jam. Aiškus kalbėjimas apie šiuos mechanizmus padeda geriau suvokti jų egzistavimą ir gali sumažinti jų naudojimą.

Bandytas galvoti apie visų (agresorių, aukos, agresorių palaikančiųjų, stebėtojų), net ir tų, kurie tiesiogiai nedalyvauja, atsakomybę turi paskatinti priminti, kokį vaidmenį kiekvienas gali atlikti pažabojant agresyvų elgesį.

Galiausiai, galimų elgesio alternatyvų numatymas padeda perkelti diskusiją į praktinį veiksmų lygmenį, kuris gali padėti spręsti ir numatyti galimas sudėtingas sąlygas, susijusias su agresyviu elgesiu.

PARTNERIAI

**Faculty of
Mathematics
and Informatics**

